

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

**Dopad přímé volby starostů na územní samosprávu
v ČR**

Lenka Blahoutová

© 2019 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Lenka Blahoutová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Dopad přímé volby starostů na územní samosprávu v ČR

Název anglicky

Impact of Direct Election of Mayors on Local Authority in the Czech Republic

Cíle práce

Bakalářská práce vychází z aktuální diskuse týkající se přímé volby starostů v ČR. Cílem práce v této souvislosti je posoudit možný dopad této formy volby na fungování územně samosprávných obcí v ČR. Dílčími cíli, které mají vést k naplnění cíle hlavního, je zhodnotit zájmy voličstva v kontextu reálného výkonu funkce starostů a dále posoudit postoj představitelů samosprávy k otázce přímé volby starostů.

Metodika

Práce bude pojata jako případová studie. Objekty studia budou obce správního obvodu města Sušice (město s rozšířenou působností). Subjekty studia: budou politické zájmy voličstva a starostů obcí. Data budou získána na základě studia dokumentů o daných obcích (webové stránky obcí + další materiály obcí, dále budou využita data volební – dostupná prostřednictvím ČSÚ, rozhodující část dat bude získána formou expertních rozhovorů s klíčovými politickými představiteli vybraných obcí.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

přímá volba starostů, zastupitelstvo obce, volební výsledky, volba, starosta, pravomoc

Doporučené zdroje informací

BALÍK, S. *Komunální politika : obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2908-4.

BUBENÍČEK, V. – ČMEJREK, J. – ČOPÍK, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru : specifika politického života v obcích ČR*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3061-5.

JÜPTNER, Petr – POLINEC, Martin – ŠVEC, Kamil a kol. 2007. *Evropská lokální politika*. Praha: IPS FSV UK, ISBN 978-80-254-1187-2.

Předběžný termín obhajoby

2018/19 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Radek Kopřiva, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 18. 9. 2018

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 19. 10. 2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 11. 03. 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci „Dopad přímé volby starostů na územní samosprávu v ČR“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 13. 3. 2019

Poděkování

Velice ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu Ing. Radkovi Kopřivovi, Ph.D. za odbornou pomoc a vstřícnost při zpracování této bakalářské práce a všem osloveným starostům za poskytnutí rozhovoru. V neposlední řadě děkuji manželovi Milanovi a celé rodině za trpělivost a pochopení během mého studia.

Dopad přímé volby starostů na územní samosprávu v ČR

Abstrakt

Bakalářská práce je zaměřena na problematiku přímé volby starostů v České republice.

Úvodní teoretická část charakterizuje nejprve územní samosprávu v České republice. Dále jsou podrobně popsány jednotlivé orgány obce, kam řadíme zastupitelstvo obce, radu obce, starostu, výbory, komise a obecní úřad. Druhá část zachycuje současný stav volby starosty obce a ve třetí části jsou představeny názory politologů.

Praktická část vymezuje okres Klatovy konkrétně ORP Sušice. Rovněž analyzuje výsledky expertních rozhovorů s klíčovými představiteli devíti obcí v působnosti správního obvodu Klatovy. Tato část je završena diskusí k reálné šanci na přímou volbu starosty.

Klíčová slova

přímá volba starostů, zastupitelstvo obce, volební výsledky, volba, starosta, pravomoc

Impact of Direct Election of Mayors on Local Authority in the Czech Republic

Abstract

The bachelor thesis is focused on the topic of direct election of mayors in the Czech Republic. The initial theoretical part characterizes local authority in the Czech Republic, then individual bodies of municipality are described. These include municipal assembly, municipal council, mayor, committees and municipal authority. The second part describes the current state of election of mayors of municipality and in the third one opinions of politologists are presented.

The practical part introduces the district of Klatovy, in particular municipality with extended powers Sušice. The results of experts' interviews with key representatives of nine municipalities within the scope of the district of Klatovy. This part is finished with a short discussion of a real chance of direct election of mayors.

Keywords

direct election of mayors, municipal assembly, the results of the election, election, mayor, powers

Obsah

1. Úvod.....	10
2. Cíl práce a metodika	11
2.1. Cíl práce	11
2.2. Metodika	11
3. Formální aspekty územní samosprávy.....	12
3.1. Územní samospráva a její definice dle zákona č. 1/1993 Sb.	12
3.2. Územní samospráva a její definice dle zákona č. 128/2000 Sb.	13
3.2.1. Orgány obce.....	14
3.2.1.1. Zastupitelstvo obce.....	14
3.2.1.2. Starosta obce.....	15
3.2.1.3. Rada obce	16
3.2.1.4. Výbory	17
3.2.1.5. Komise.....	17
3.2.1.6. Obecní úřad	18
4. Starosta obce a jeho volba	19
4.1. Teoretická východiska přímé volby	19
4.2. Volba starostů v ČR	21
4.3. Důvody pro a proti zavedení přímé volby.....	21
5. Evropské souvislosti přímé volby starosty	23
5.1. Země dle volby starostů	23
5.2. Evropské státy s přímou volbou starosty	26
5.2.1. Slovensko.....	26
5.2.2. Spolková republika Německo.....	26
5.2.3. Polsko.....	27
5.2.4. Maďarsko	27
5.2.5. Ukrajina	28
5.3. Postavení starostů v systému.....	29
6. Praktická část	31
6.1. Charakteristika okresu Klatovy.....	31
6.1.1. Charakteristika správního obvodu ORP Sušice	31
6.2. Analýza expertních rozhovorů s klíčovými představiteli obcí.....	33
6.3. Analýza voličských preferencí v kontextu reálného výkonu funkce starosty..	35

7. Závěr.....	37
8. Seznam použitých zdrojů	40
9. Příloha	42
9.1. Expertní rozhovory s představiteli obcí v ORP Sušice	42
9.2. Přehled výsledků hlasování do zastupitelstev obcí 5. - 6. 10. 2018.....	53

Seznam tabulek

Tabulka 1: Počet členů zastupitelstva.....	14
Tabulka 2: Počet členů rady.....	17

Seznam obrázků

Obrázek 1 Schéma veřejné správy.....	13
Obrázek 2: SO ORP Sušice	32

1. Úvod

V České republice nebyla dosud přímá volba starostů zavedena, i když se zejména v posledních letech o tomto tématu vedou rozsáhlé diskuse napříč všemi politickými stranami. Přímá volba starostů má hodně zastánců, ale také mnoho odpůrců. Každý z nich argumentuje různými důvody pro a proti přímé volbě. Jedním z hlavních důvodů, proč přímá volba starostů u nás ještě zavedena nebyla, jsou zejména obavy z větší pravomoci starostů jednotlivých obcí a měst, které by mohly mít dopad na územní samosprávu v České republice.

Občané přikládají komunální politice a fungování samospráv relativně velký význam. Svědčí o tom i volební účast, jež v rámci celorepublikových výsledků dosahuje hodnoty kolem 45 % (volby do obecních zastupitelstev v roce 2018: 47,34 %, volby do obecních zastupitelstev v roce 2014: 44,46 %, volby do obecních zastupitelstev v roce 2010: 48,50 %).¹ Výše uvedené procento se na první pohled nezdá jako číslo vysoké, ale v rámci srovnání s jinými volbami konanými v České republice představuje jednoznačně nejvyšší volební účast.

Tímto tématem, tedy dopadem přímé volby starostů na územní samosprávu v České republice, se bakalářská práce zabývá. V úvodu jsou představeny formální aspekty územní samosprávy. Práce se dále věnuje popisu východisek přímé volby starostů včetně dosavadního způsobu volby starostů a rovněž charakterizuje evropské souvislosti přímé volby starostů.

V teoretické části práce je představen okres Klatovy, přesněji ORP Sušice. Mimo jiné je zde vyhodnocena analýza expertních rozhovorů s klíčovými představiteli obcí v daném okrese a analýza voličských preferencí v kontextu reálného výkonu funkce starosty.

V závěru se práce soustředí na shrnutí výsledků obou analýz.

¹ *Územní přehledy o volební účasti* [online]. [cit. 2018-10-11]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/>.

2. Cíl práce a metodika

2.1. Cíl práce

Bakalářská práce vychází z aktuální diskuse týkající se přímé volby starostů v ČR. Cílem práce v této souvislosti je posoudit možný dopad této formy volby na fungování územně samosprávných obcí v ČR. Dílčími cíli, které mají vést k naplnění cíle hlavního, je zhodnotit zájmy voličstva v kontextu reálného výkonu funkce starostů a dále posoudit postoj představitelů samosprávy k otázce přímé volby starostů.

2.2. Metodika

Práce bude pojata jako případová studie. Objekty studia budou obce správního obvodu města Sušice (město s rozšířenou působností). Subjekty studia budou politické zájmy voličstva a starostů obcí. Data budou získána na základě studia dokumentů o daných obcích (webové stránky obcí a další materiály obcí), dále budou využita data volební (dostupná prostřednictvím ČSÚ). Rozhodující část dat bude získána formou expertních rozhovorů s klíčovými politickými představiteli vybraných obcí. Jedná se o starosty vybraných obcí v okrese Klatovy (devět respondentů). Šetření se soustředilo na malé obce s počtem obyvatel do patnácti set. Záznamový arch rozhovoru je součástí Přílohy 9.1.

3. Formální aspekty územní samosprávy

3.1. Územní samospráva a její definice dle zákona č. 1/1993 Sb.

Územní samospráva je definována v Ústavě ČR – ústavní zákon č. 1/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Územní samosprávou se konkrétně zabývá Hlava sedmá v člancích 99 až 105.

Česká republika je členěna na obce, které jsou definovány jako základní územní samosprávný celek, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky. Obce jsou územní společenství občanů s právem na samosprávu. Obec je veřejnoprávní korporací s právem vlastnit majetek a hospodařit dle vlastního rozpočtu. Obec je vždy součástí vyššího územního samosprávného celku a je spravována zastupitelstvem. Členové zastupitelstev jsou voleni tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva. Funkční období zastupitelstva je čtyřleté. Výhradně zákon stanoví působnost zastupitelstev. Zastupitelstvo rozhoduje ve věcech samosprávy za předpokladu, že nejsou zákonem svěřeny zastupitelstvu vyššího územního samosprávného celku. Zastupitelstvo má právo v mezích své působnosti vydávat obecně závazné vyhlášky. Výkon státní správy je svěřen orgánům samosprávy jen tehdy, stanoví-li to zákon.²

Z výše uvedeného je zřejmé, že Ústava České republiky nekonkretizuje přímo osobu starosty ani jako výkonný orgán obce.

² Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. Ústava České republiky.

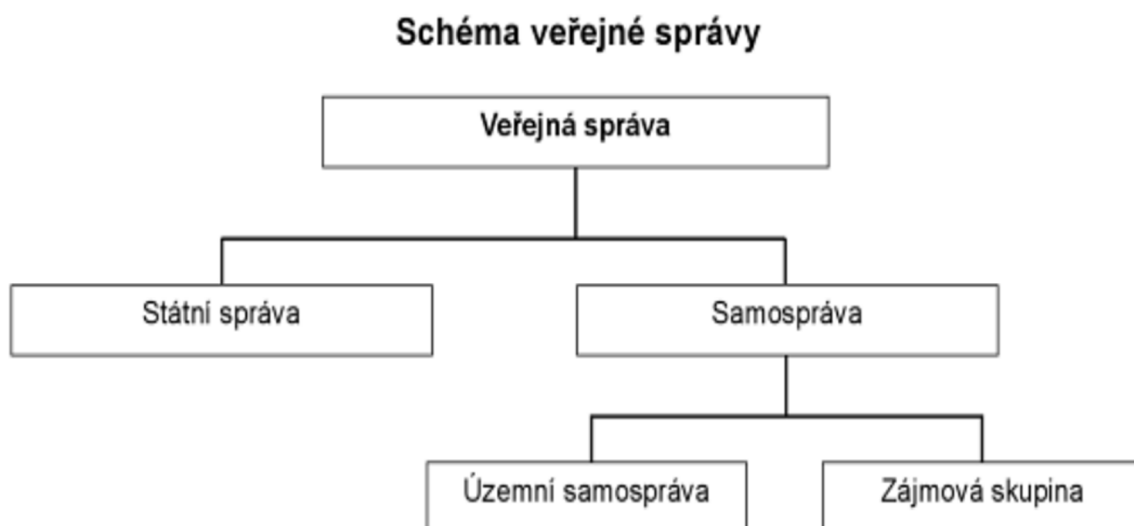
3.2. Územní samospráva a její definice dle zákona č. 128/2000 Sb.

Základní definici samosprávy včetně kompetencí starosty obce podrobně specifikuje zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení).

Každá obec v České republice má vlastní samosprávu. Obec zabezpečuje všestranný rozvoj svého území a pečuje o potřeby svých občanů. Při plnění svých úkolů chrání rovněž veřejný zájem.

Obec spravuje vlastní záležitosti samostatně a je samostatně spravována zastupitelstvem obce. K dalším orgánům patří rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce.³

Obrázek 1 Schéma veřejné správy

Zdroj: PROVAZNÍKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2789-9.

³ Zákon č. 128/2000 Sb. [online]. [cit. 2018-07-29]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz>.

3.2.1. Orgány obce

3.2.1.1. Zastupitelstvo obce

Základním orgánem obecní samosprávy, o jehož složení rozhodují přímo občané v obecních volbách je zastupitelstvo obce. Počet členů zastupitelstva je stanoven dle počtu trvale žijících obyvatel v dané obci, jak ukazuje tabulka č.1.⁴

Tabulka 1: Počet členů zastupitelstva

Počet obyvatel	Počet členů zastupitelstva
do 500	5–15
nad 500 do 3 000	7–15
nad 3 000 do 10 000	11–25
nad 10 000 do 50 000	15–35
nad 50 000 do 150 000	25–45
nad 150 000	35–55

Zdroj: vlastní zpracování dle Zákona o obcích č. 128/2000 Sb.

Mandát člena zastupitelstva vzniká zvolením. Člen zastupitelstva je oprávněn předkládat zastupitelstvu, radě a výborům návrhy na projednání, vznášet dotazy a připomínky. Od zaměstnanců obecního úřadu může požadovat informace související s výkonem jeho funkce. Zastupitel je rovněž povinen zúčastňovat se zasedání zastupitelstva.⁵

Zastupitelstvo obce se koná dle potřeby, avšak nejméně jedenkrát za tři měsíce. Občané jsou o zasedání informováni s minimálně týdenním předstihem na úřední desce úřadu, popřípadě i jiným způsobem v místě obvyklým. Zasedání je vždy veřejné a zpravidla řízené starostou.⁶

⁴ Zákon č. 128/2000 Sb. [online]. [cit. 2018-07-29]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz>.

⁵ Tamtéž.

⁶ ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav a ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, s. 42.

Mezi klíčové kompetence zastupitelstva patří schvalování programu rozvoje obce a stejně tak i schvalování rozpočtu a závěrečného účtu obce. Zastupitelstvo zřizuje peněžní fondy obce. V jeho pravomoci je rovněž vydávání obecně závazných vyhlášek. Zastupitelstvo volí starostu včetně místostarosty, členy rady a odvolává je z funkce.⁷

3.2.1.2. Starosta obce

Starosta reprezentuje obec navenek a je nejviditelnějším článkem obecního zřízení. Jak uvádí Balík⁸, starosta je orgánem téměř bez pravomocí, protože nemá povahu statutárního orgánu. Vzhledem k této skutečnosti musí starosta rozhodnutí vyžadující schválení radou nebo zastupitelstvem plnit až po jejich schválení. V opačném případě je vystaven postihu.

Starosta a místostarosta jsou do své funkce voleni z řad členů zastupitelstva. Musí být občany České republiky a za své funkce odpovídají zastupitelstvu obce.

V případě nepřítomnosti zastupuje starostu místostarosta. Pokud je starosta ze své funkce odvolán nebo se funkce vzdal, zastupuje jej místostarosta až do té doby, než je zvolen starosta nový. V obci může nastat i situace, kdy nebyl zastupitelstvem určen místostarosta, který by starostu zastupoval, popřípadě i místostarosta byl odvolán. V takovém případě převezme pravomoci starosty některý z členů zastupitelstva obce.⁹

Pravomoci starosty jsou uvedeny v paragrafu 103 zákona č. 128/2000 Sb.

Výše uvedený funkcionář je plně odpovědný za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok. Plní úkoly zaměstnavatele podle zvláštních předpisů, uzavírá a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci obce a stanovuje jim plat podle zvláštních předpisů, pokud není v obci tajemník obecního úřadu. Starosta spolupracuje v otázce bezpečnosti místních záležitostí veřejného pořádku s Policií České republiky. Mimo jiné má povinnost informovat veřejnost o činnosti obce. Nejvyšší představitel obce také zabezpečuje

⁷ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika*, s. 69.

⁸ Tamtéž, s. 74.

⁹ ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav a ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, s. 45-46.

výkon přenesené působnosti v obcích, kde není tajemník obecního úřadu a rozhoduje o záležitostech samostatné působnosti obce svěřených mu radou obce.¹⁰

Za klíčovou kompetenci starosty považuje Balík¹¹ řízení zasedání zastupitelstva obce a rady a z toho plynoucí možnost určovat agendu, o níž se bude jednat.

3.2.1.3. Rada obce

Rada je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti a za své činnosti odpovídá zastupitelstvu. V obci, kde se tento orgán nevolí, vykonává jeho pravomoc starosta, s výjimkou věcí, které zákon svěřuje zastupitelstvu obce. Rada je volena v obcích s více než patnáctičlenným zastupitelstvem a tvoří ji starosta, místostarosta, resp. místostarostové a další členové volení z řad členů zastupitelstva obce. Rada se schází dle potřeby. Schůze nejsou veřejné. Počet členů je lichý v rozpětí pět až jedenáct členů, přičemž nesmí překročit jednu třetinu počtu členů zastupitelstva. Rada obce je usnášeníschopná při účasti nadpoloviční většiny všech jejích členů. V okamžiku, kdy je starosta popřípadě místostarosta odvolán z funkce, přestává být taktéž členem rady. Své pravomoci vykonává rada i po ukončení funkčního období zastupitelstva obce až do okamžiku, kdy je zvolena nová rada.¹² Do kompetencí rady patří především zabezpečení hospodaření obce dle schváleného rozpočtu a příprava návrhů pro jednání zastupitelstva.¹³ Rada projednává připomínky a návrhy, které jí předloží členové zastupitelstva nebo komise. Zároveň vydává nařízení obce.

14

¹⁰ Zákon č. 128/2000 Sb. [online]. [cit. 2018-07-29]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz>.

¹¹ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika*, s. 76.

¹² ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav a ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, s. 45.

¹³ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika*, s. 72-73.

¹⁴ ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav a ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, s. 44.

Tabulka 2: Počet členů rady

Počet členů zastupitelstva obce	Počet členů rady obce
Méně než 15	0
15-19	5
21-25	5-7
27-31	5-9
33-55	5-11

Zdroj: vlastní zpracování dle Zákona o obcích č. 128/2000 Sb.

3.2.1.4. Výbory

Do pravomocí obecního zastupitelstva spadá možnost zřídit výbory jako své iniciativní a kontrolní orgány. Povinně je vždy zřízován finanční a kontrolní výbor. Předsedou výboru je člen zastupitelstva. Jeho členem však nemůže být starosta, místostarosta a účetní obce. Výbor musí být nejméně tříčlenný a počet jeho členů je vždy lichý. Výbory předkládají návrhy a připomínky zastupitelstvu. Usnesení je vyhotoveno písemně a podepisuje jej předseda.

Úkolem finančního výboru je provádět kontroly hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce a plnění dalších úkolů, kterými ho pověří zastupitelstvo obce.

Kontrolní výbor pak zajišťuje kontrolu plnění usnesení zastupitelstva, kontrolu dodržování právních předpisů ostatními výbory a plnění dalších úkolů, kterými jej pověří zastupitelstvo obce.

V případě, že v obci žije nejméně 10 % občanů, kteří se hlásí k jiné národnosti než české, zřizuje zastupitelstvo výbor pro národnostní menšiny. Nejméně polovinu členů výboru musí tvořit příslušníci národnostních menšin.¹⁵

3.2.1.5. Komise

Rada obce zřizuje komise jako své iniciativní a poradní orgány. Komise své podněty radě předkládá a je radě odpovědná. V případě, že byl komisi svěřen výkon přenesené působnosti,

¹⁵ ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav a ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, s. 48-49.

je komise také orgánem výkonným. Funkci předsedy komise je oprávněna vykonávat pouze osoba, jež prokázala zvláštní odbornou způsobilost v oblasti komisi svěřené přenesené působnosti. K přijetí usnesení komise je potřeba souhlasu nadpoloviční většiny všech jejích členů. Za své činnosti je komise odpovědna radě obce. Starostovi odpovídá ve věcech výkonu přenesené působnosti na svěřeném úseku.¹⁶

3.2.1.6. Obecní úřad

Obecní úřad je tvořen starostou, místostarostou, tajemníkem (pokud je jeho funkce zřízena) a zaměstnanci zařazených do obecního úřadu. V čele obecního úřadu stojí starosta. V kompetenci rady obce je zřízení odborů a oddělení. Obecní úřad vykonává úkoly v samostatné působnosti obce, které mu uloží zastupitelstvo obce nebo rada obce, a pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti. Dále vykonává přenesenou působnost obce, pokud nepatří do působnosti jiného orgánu obce. Neméně důležitou funkcí je poskytování informací občanům. V obcích s pověřeným obecním úřadem, respektive v obcích s rozšířenou působností je zřízena funkce tajemníka obecního úřadu. Tajemník je zaměstnancem obce a účastní se zasedání zastupitelstva a schůzí rady. Disponuje poradním hlasem.¹⁷

¹⁶ ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav a ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, s. 49.

¹⁷ Tamtéž, s. 47

4. Starosta obce a jeho volba

4.1. Teoretická východiska přímé volby

Na přímou volbu starostů je v České republice nahlíženo stále jako na kontroverzní, i když je součástí politické reprezentace. V měřítku evropském se stává trendem pozvolné rozšiřování případů zavádění plošné, selektivní anebo fakultativní přímé volby. Po roce 1990 se tak stalo např. při přímé volbě starostů v Německu, Rakousku, Maďarsku, Polsku či v Chorvatsku. Pro úspěšnou implementaci přímé volby starostů musí být tato otázka využita částí politických aktérů, pro které je přímá volba starostů výhodná. Přímá volba starostů je snadněji prosazována v zemích s malými municipalitami, ve kterých nejsou etablované politické strany. Pro politické strany v zastupitelských orgánech ve velkých městech bývá přímá volba rizikem oslabení vlivu těchto stran, a z toho důvodu se zavedení přímé volby starostů brání.¹⁸

V České republice lze rozdělit diskusi ohledně přímé volby starostů na tři časové úseky, a to:

- *bez diskuse* – tento postup trval zejména do roku 2006, kdy se o přímé volbě starostů diskutovalo jen okrajově, a tento požadavek byl formulován zejména malými neparlamentními stranami pravého středu, nebo hnutími starostů, na které parlamentní strany nereagovaly

- *diskuse* – tento postup trval především v období let 2006 až 2010, a to za Topolánkovy vlády, kdy se podkladovým materiálem diskuse stala „*Analýza možností zavedení přímé volby starostů v České republice*“ (zpracováno Ministerstvem vnitra ČR). Výsledky této analýzy byly negativní, bylo upozorňováno na řadu rizik, které s sebou zavedení přímé volby

¹⁸ JÜPTNER, Petr (2012). *Přímá volba starostů v evropské komparaci a české diskusi*. *Acta Politologica* 4, 3, 232-245. ISSN 1803–8220

starostů nese. Dá se konstatovat, že v tomto období šlo o diskusi, a nikoliv o snahu zavedení přímé volby starostů¹⁹

- *implementace* – tento postup je charakteristický od roku 2010 za Nečasovy vlády, jejíž programové prohlášení a úkoly vyjadřovaly koaliční kompromis. Požadována byla důkladná analýza, jejímž cílem bylo vytvoření podmínek pro přímou volbu starostů v malých obcích ve volbách v roce 2014.²⁰

Podkladovým dokumentem měla být mezinárodní srovnávací studie ohledně možnosti zavedení přímé volby starostů, primátorů a hejtmanů. Vznikla nová analýza, která se od předešlé příliš nelišila, odlišné ale byly závěry dokumentu. Původní analýza se přikláněla k zachování současného modelu organizace územní veřejné správy a k hledání cest k odstranění stávajících problémů. Nový dokument přenechal přímou volbu starostů na politickém rozhodnutí, byly připravovány podmínky pro zavedení přímé volby starostů. Toto bylo však podmíněno ústavní většinou navrhovatelů, latentním odporem části vládní koalice a dalšími aspekty. Jediným zastáncem přímé volby starostů se stalo hnutí Starostové a nezávislí (resp. aliance tohoto hnutí s TOP 09).²¹

Politické rozhodování má tři základní způsoby, a to rozhodování většinové, konsensuální a konsociační. Každé z nich má své slabiny a rizika, ale je nutné provést rehabilitaci politické filozofie z hlediska jejího vztahu k dnešní politické praxi.²²

Z teoretických hledisek na dané téma lze vycházet a uplatňovat je alespoň částečně v praxi, je možné poučit se z chyb z minulosti.

¹⁹ JÜPTNER, Petr (2012). *Přímá volba starostů v evropské komparaci a české diskusi*. *Acta Politologica* 4, 3, 232-245. ISSN 1803–8220.

²⁰ Tamtéž.

²¹ Tamtéž.

²² KUČERA, Rudolf. *Filosofické kořeny politického rozhodování*, s. 22.

4.2. Volba starostů v ČR

V komunálních volbách v České republice neexistuje přímá volba starostů. Občané rozhodují u voleb pouze o tom, kteří lidé budou v dalším čtyřletém období v zastupitelstvu.

V České republice upravuje volby do zastupitelstev obcí zákon č. 491/2001 Sb. Volby se konají tajným hlasováním dle zásad poměrného zastoupení, a to na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva. Zákon č. 128/2000 Sb. pak definuje aktivní a pasivní volební právo. Pouze státní občan s trvalým pobytem v dané obci starší osmnácti let má právo volit. Právo volit má rovněž občan hlášený k trvalému pobytu v obci, kterému to umožňuje mezinárodní úmluva.²³

V komunálních volbách volič hlasuje pro konkrétní kandidátní listinu nebo pro jednotlivé kandidáty. Volič je stejně tak oprávněn kombinovat hlasování pro kandidáty z jednotlivých otevřených a neblokovaných kandidátních listin. Volič disponuje vícenásobným hlasem. Je oprávněn volit tolik kandidátů, kolik má být obci zvoleno členů zastupitelstva.²⁴

Starosta je volen zastupitelstvem na ustavující schůzi. Kandidát na starostu potřebuje nadpoloviční většinu hlasů všech zastupitelů, tedy nejen těch, kteří jsou na ustavující schůzi zastupitelstva přítomni. Tak, jako je zastupitelstvem starosta zvolen, tak může být kdykoliv zastupitelstvem i odvolán.²⁵

4.3. Důvody pro a proti zavedení přímé volby

Přímá volba starostů má v České republice své zastánce i své odpůrce. Mezi argumenty zastánců přímé volby starostů patří především větší moc občanů a demokratičtější chod obce. Starosta bude volen z vůle občanů, a nikoliv na základě dohody stran v zastupitelstvu. V případě přímé volby bude zamezeno „vyšachování“ vítěze voleb dohodou ostatních

²³ ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav a ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, s. 60.

²⁴ Tamtéž, s. 60.

²⁵ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika*, s. 46.

politických stran. Dalším argumentem je zamezení náhrady svého lídra v povolebním vyjednávání méně známými politiky, o kterých volič jako o možném kandidátovi na starostu ani neuvažoval. Zastánci přímé volby poukazují na zkušenosti z přímé volby starostů z ostatních zemí, zejména na Slovensku.²⁶

Jedna z negativních reakcí na přímou volbu starostů je argumentace vzniku konfliktů na úrovni obcí a měst (podobně jako při zavedení přímé volby prezidenta). Dále je často zmiňována blokáce jednání orgánů obce v případě, že starosta bude jiné politické orientace než většina zastupitelstva. Se zavedením přímé volby by bylo současně nutné učinit zásadní změny pravomocí starosty a zastupitelstva. Odpůrci rovněž upozorňují na možné negativní vyjednávání o společných kandidátech na starostu mezi stranami v obci již před volbami.²⁷

Způsob volby starostů v České republice je ovlivněn také evropskými souvislostmi, kterým je věnována následující kapitola.

²⁶ SOKOL, Petr. *Jak se volí starosta* [online].[cit. 2018-9-11]. Dostupné z <https://www.reflex.cz/prima-volba-starosty>.

²⁷ Tamtéž.

5. Evropské souvislosti přímé volby starosty

5.1. Země dle volby starostů

V Evropě je možné se setkat s modelem přímé i nepřímé volby starostů. V některých státech umožňuje legislativa aplikaci obou modelů současně.

Tabulka 2: Přehled modelu přímé a nepřímé volby starosty v evropských zemích

Přímá volba	Nepřímá volba	Přímá i nepřímá volba
Itálie	Belgie	Velká Británie
Portugalsko	Finsko	Německo
Řecko	Nizozemsko	Rakousko
Kypr	Francie	Norsko
Slovinsko	Dánsko	Maďarsko
Slovensko	Irsko	Rusko
Polsko	Lucembursko	
Rumunsko	Švédsko	
Bulharsko	Španělsko	
Ukrajina	Malta	
Makedonie	Chorvatsko	
Albánie	Estonsko	
	Litva	

Zdroj: MVČR, dostupné z <http://www.mvcr.cz/odk2/soubor/analyza-zavedeni-prime-volby-starostupdf.aspx>.

Při zavedení přímé volby starostů se očekává posílení kompetencí starostů. Z hlediska postavení a role starostů byly vypracovány tzv. horizontální typologie, zabývající se vztahy mezi politickými institucemi obcí. Jsou to tyto systémy:

- systém místní vlády silného starosty, např. Francie, Polsko, Německo
- systém vůdce výboru, např. Švédsko a Dánsko
- systém kolektivního grémia, kam řadíme kromě České republiky např. Švýcarsko, Belgie a Nizozemsko
- systém rady a manažera, např. Irsko.

Z výše uvedeného je patrné, že existují systémy silného, ale zároveň nepřímo voleného starosty, a zavedení přímé volby starostů je vnímáno jako „vyšší kategorie“. Evropský tým

odborníků vytvořil index síly starostů, kdy bylo zjištěno, že z hlediska devíti proměnných byla přímá volba starostů jedním z kritérií, kdy nejvyšší index získaly Francie a Španělsko s nepřímou volbou starostů. Naopak nižší index byl zjištěn kromě zemí s nepřímo volenými starosty i v Polsku a Portugalsku s přímou volbou starostů. Existuje tedy mnoho faktorů, které postavení starostů a zavedení přímé či nepřímé volby starostů ovlivňují, a to jsou např. exekutivní kompetence, souběh volebního období, odvolatelnost starosty, vztah ke stranickému systému s ohledem na většinu v zastupitelském grémiu.

Přímá volba může odpovídat tradičnímu anebo zvolenému systému veřejné správy, příp. politickému systému. Impulsy a důvody k zavedení přímé volby starostů mohou přijít se změnou politického systému, kdy však není otázce přímé volby starostů věnována příliš velká pozornost. Zároveň nejsou definovány zájmy nově formovaných politických aktérů (např. Slovensko, Slovinsko).²⁸

V některých státech s přímou volbou prezidenta je možné nalézt i přímou volbu starosty. Tato skutečnost je markantní především v postkomunistických zemích střední a východní Evropy s rozšířeným poloprezidentským systémem. Např. v Lotyšsku a Estonsku nebyla podle údajů z roku 2012 ani přímá volba prezidenta, ani přímá volba starostů. Jako jediný stát, který měl v roce 2012 přímou volbu starostů, ale nepřímou volbu prezidenta, bylo Maďarsko. V Dánsku a Švédsku se přímá volba starostů nevyskytuje vůbec.²⁹

Je zřejmé, že přímá či nepřímá volba starostů se odvíjí od politické situace v jednotlivých členských státech Evropské unie. V některých je současný systém fungující, v jiných zemích probíhají na toto téma bouřlivé debaty.³⁰

Silnou pozici mají starostové zejména ve Francii, Španělsku a v Rakousku a také v některých německých zemích, např. v Bádensku-Württembersku. Z hlediska funkce starosty záleží

²⁸ JÜPTNER, Petr (2012). *Přímá volba starostů v evropské komparaci a české diskusi*. *Acta Politologica* 4, 3, 232-245. ISSN 1803-8220.

²⁹ Tamtéž.

³⁰ JÜPTNER, Petr, POLINEC, Martin a ŠVEC, Kamil. *Evropská lokální politika*, s. 235.

nejen na reálné síle a rozsahu jeho kompetencí, ale také na podobě místního stranického systému, na osobnosti starosty.³¹

Každá jednotlivá země v Evropě má svůj volební systém, např. ve Francii je volební systém dvoukolový většinový pro obce s méně než třemi tisíci pěti sty obyvateli a fúzní smíšený volební systém pro obce s více než třemi tisíci pěti sty obyvateli. Podobná situace je také ve Španělsku, kde jsou obecní rady voleny buď tzv. limitovaným hlasováním anebo na základě systému poměrného zastoupení. Protipólem těchto dvou zmíněných zemí je např. Švédsko, kde je používána jedna metoda přepočítávání hlasů, a to pro komunální, krajské a parlamentní volby.³²

Počet členů zastupitelstva jednotlivých obcí se odvíjí od počtu obyvatel těchto obcí. Komunální stranické systémy můžeme odlišovat dle míry jejich podobnosti s parlamentními stranickými systémy. Např. v německých městech s více než dvaceti tisíci obyvateli se stranické systémy neliší výrazně od národní úrovně. Kromě Lotyšska je možné ve všech sledovaných zemích možnost vypsání místního referenda.³³

³¹ JÚPTNER, Petr, POLINEC, Martin a ŠVEC, Kamil. *Evropská lokální politika*, s.237-238.

³² Tamtéž, s. 240-241.

³³ Tamtéž, s. 241.

5.2. Evropské státy s přímou volbou starosty

5.2.1. Slovensko

Starosta je ve Slovenské republice volen občany s trvalým pobytem na území obce tajným hlasováním. Funkční období je čtyřleté. O post starosty se může ucházet kandidát starší pětadvaceti let. Obec tvoří jednomandátový volební obvod. Politické strany podávají kandidátní listiny, kde každá strana uvádí jednoho kandidáta, nebo mají strany jednoho společného kandidáta. Kandidatury se mohou rovněž zúčastnit i nezávislí kandidáti. V uvedeném případě je součástí kandidátní listiny i petice podepsaná voliči, kteří kandidáta podporují. Kandidát, který obdrží nejvyšší počet hlasů, získá post starosty. V případě, že dojde k rovnosti hlasů, konají se nové volby.

Mandát starosty zaniká dle zákonem stanovených důvodů. Jedním z nich je vyhlášení výsledku hlasování občanů o odvolání starosty. Zastupitelstvo je povinno výše uvedené hlasování obyvatel obce o odvolání starosty vyhlásit, pokud o to požádá více než 30 % voličů. Dalším důvodem je hrubé nebo opakované porušování a zanedbávání úřední povinnosti starosty, stejně tak nepřítomnost starosty delší než šest měsíců.³⁴

5.2.2. Spolková republika Německo

Právo na komunální samosprávu je definováno v Ústavě SRN. Způsob naplnění tohoto práva nenáleží Spolku, ale jednotlivým spolkovým zemím. V jednotlivých státech jsou rozlišeny základní modely, a to severoněmecké a jihoněmecké radní zřízení. Dále zřízení magistrátní a starostovské. Pro severoněmecké radní zřízení je charakteristické výsadní postavení obecního zastupitelstva. Opakem je jihoněmecké radní zřízení, kde občané volí obecní radu a starostu. Magistrátní zřízení se vyznačuje přímou volbou obecního zastupitelstva. Ve starostovském zřízení nalezneme dva obecní orgány, a to radu a starostu. Starosta je volen radou, nikoliv občany.

³⁴ *Analýza možností zavedení přímé volby starostů* [online]. [cit. 2018-10-11]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/odk2/soubor/analyza-zavedeni-prime-volby-starostupdf.aspx>.

S přímou volbou starosty je možné se setkat kromě Bádenska-Würtenberska i ve Svobodném státě Bavorsko. V Bavorsku jsou kompetence starosty taxativně stanoveny Obecním řádem Bavorska. Starosta je volen na šest let a je předsedou obecní rady s plným hlasovacím právem. Zde je uplatněno pravidlo, že obecní rada a její výbory mají výkonnou rozhodovací pravomoc, pokud výslovně zákon nestanoví, že tato pravomoc náleží starostovi.³⁵

5.2.3. Polsko

Starosta je v Polsku volen přímou volbou od roku 2002. Volba probíhá dvoukolovým většinovým systémem. Starosta je volen na čtyři roky. V Ústavě Polské republiky není blíže specifikováno postavení starosty. Kompetence starosty jsou zčásti totožné jako před zavedením přímé volby. V zákoně je výslovně stanoveno, v jakých záležitostech je starosta povinen spolupracovat se zastupitelstvem. O ukončení mandátu starosty rozhodují především občané v místním referendu.

Starosta i zastupitelstvo mají oddělené kompetence. V tomto případě však mohou nastat spory. Starosta, volený přímo občany, prosazuje vlastní politický program. Zastupitelstvo, které rovněž v obci rozhoduje jako kolektivní orgán, může být z odlišného politického spektra. Fungování obce je založeno na vzájemné spolupráci. Vzájemné spory mohou vyústit ke snížené funkčnosti zastupitelstva. V obci může nastat situace, kdy předseda včetně místopředsedy zastupitelstva, kteří jsou pověřeni svoláváním zastupitelstva, rezignují na svou funkci a současně nejsou zvoleni noví funkcionáři. V tomto případě nemůže být provedena nová volba.³⁶

5.2.4. Maďarsko

V Maďarsku je funkční období starosty čtyřleté. V obcích nad deset tisíc obyvatel se praktikuje smíšený volební systém. V obcích s méně, než deseti tisíci občany tvoří obec jeden volební obvod. V obci se volí zákonem stanovený počet zastupitelů pohybující se od třech do třinácti. Volič s trvalým pobytem v obci je oprávněn navrhnout kandidáta, a to

³⁵ *Analýza možností zavedení přímé volby starostů* [online]. [cit. 2018-10-11]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/odk2/soubor/analyza-zavedeni-prime-volby-starostupdf.aspx>.

³⁶ Tamtéž.

vyplněním návrhového kupónu. Kupón odevzdá aktivistům jednotlivých kandidátů a politických stran či společenských organizací, které stanoví, kdo za ně bude kandidovat. Kandidáti jsou oprávněni navrhnout také sami sebe. Zastupitelé jsou voleni pomocí tzv. malé kandidátky. Počet volených kandidátů odpovídá počtu členů zastupitelstva. Zastupiteli jsou následně zvoleni kandidáti, kteří ve volbách získají nejvíce hlasů v pořadí dle počtu volených zastupitelů. V případě, že dojde k rovnosti hlasů, je přidělení mandátu stanoveno losem. Jestliže je ve volbách zvoleno méně kandidátů, než nařizuje zákon, jsou na neobsazená zastupitelská místa vypsány dodatečné volby.

Zákon podrobně vystihuje důvody neslučitelnosti s funkcí starosty a stejně tak vymezuje, ve kterých případech nastává u starosty a jeho příbuzných střet zájmu. Starosta nemůže být zaměstnancem nebo členem hospodářské organizace ani družstva, do nichž vstoupila místní samospráva.³⁷

5.2.5. Ukrajina

Nejvyšším představitelem obce na Ukrajině je starosta, který je volen přímo občany místní komunity na dobu čtyř let. Místní komunitou se rozumí společenství lidí, kteří žijí na daném území města, osady nebo vesnice a zároveň je nezávislou územně-správní jednotkou, popřípadě seskupením vesnic s jedním administrativním centrem. Jedná se o základní prvek místní samosprávy.³⁸

Starosta předsedá obecní radě, dále výkonnému výboru a vede jejich schůze. Jeho funkce je neslučitelná s mandátem v radě. Starosta je uvolněným úředníkem. Nesmí vykonávat žádné vedlejší zaměstnání.

Starosta zastupuje obec navenek, organizuje činnost rady a výkonných orgánů a je oprávněn podepisovat dohody za místní komunitu. Funkcionář je odpovědný radě a zároveň výše postavenému orgánu státní správy. Rada může starostovi vyslovit nedůvěru, k tomu je potřeba dvoutřetinová většinu hlasů. Na základě výsledku referenda může být starosta

³⁷ JÜPTNER, Petr a POLINEC, Martin. *Evropská lokální politika 2*, s.185.

³⁸ Tamtéž, s. 331.

rovněž odvolán. Představitel obce má však právo rozhodnutí rady vetovat a taktéž může iniciovat pozměňovací návrhy. Starosta disponuje pětidenní lhůtou na vyjádření se k danému rozhodnutí. Rada o něm musí hlasovat nejpozději do čtrnácti dnů od starostova verdiktu.³⁹

5.3. Postavení starostů v systému

Z hlediska typologie komunálního uspořádání lze Českou republiku zařadit do systému kolektivního vedení, i když v současné situaci jde spíše o dvojí obraz. V menších obcích má starosta klíčové postavení odpovídající systému silného starosty. Ve větších městech by to byl systém kolektivního vedení. Je proto otázkou, zda by na tuto dvojí realitu neměla reagovat legislativa ČR, a to z hlediska obecního zřízení i z hlediska komunálního volebního systému (např. Slovensko lze zařadit do systému silného starosty).⁴⁰

Významným faktorem v procesu rozhodování je také velikost obce, kdy je úloha starosty v menších obcích rozhodující. Ve městech do třicet tisíc obyvatel jsou starostové většinou nejčastějšími aktéry přinášející impulzy k rozvoji obce. V malých obcích je starosta jediným exekutivním orgánem, sám rozhoduje o hospodaření obce, sám se stará o řadu administrativních úkonů. Ve větších městech nad třicet tisíc obyvatel je rozhodování většinou v rukou skupiny členů zastupitelstva (rada města, politické vedení – koalice anebo kolegium primátora). Tyto faktory však neplatí vždy pro všechny obce a všechna města.⁴¹

Z praxe je známo, že jiné je postavení starosty na venkově, v menších obcích, kde se téměř všichni znají. Jiné je postavení starosty ve větších obcích a městech, kdy mnohdy občané ani neví, kdo vlastně jejich starostou je.

Starostové nemají v současném systému v České republice jednoduché postavení. Rozhodování z hlediska územní samosprávy obcí je v rukou primárně volených zastupitelů,

³⁹ JÜPTNER, Petr a POLINEC, Martin. *Evropská lokální politika 2*, s. 335.

⁴⁰ KOPŘIVA, Radek, ČOPÍK, Jan a ČMEJREK, Jaroslav. *Mechanismy rozhodování o investičních záměrech a rozpočtech obcí* [online].].[cit. 2018-11-09]. Dostupné z: <https://www.sav.sk/journals/uploads/10190908Copik%20%20zalomena%20OK%20fin.pdf>

⁴¹ Tamtéž.

kteří schvalují program rozvoje obce a její rozpočet, zřizují organizační složky obce, vydávají obecně závazné vyhlášky, rozhodují o vyhlášení místního referenda, navrhují a prosazují investiční záměry municipalit a další. Mechanismus rozhodování o vnitřních záležitostech obce však není zákonem upravený. Do rozhodovacího procesu vstupuje mnoho aktérů, zastupitelstvo sice hraje v tomto procesu rozhodující roli, ale nemusí být hlavním iniciátorem.⁴²

V posledních letech se zlepšilo zejména financování obecních správ v oblasti samostatné působnosti, obce se naučily využívat možnosti horizontální spolupráce. Důležitým prvkem a neodmyslitelnou součástí politického procesu a rozhodování je především důvěra občanů v instituce, potažmo tedy i k zastupitelstvu a starostovi obce. Jsou však rozdíly na úrovni politiky a veřejné správy a úrovni národní.⁴³

⁴² KOPŘIVA, Radek, ČOPÍK, Jan a ČMEJREK, Jaroslav. *Mechanismy rozhodování o investičních záměrech a rozpočtech obcí* [online]. [cit. 2018-11-09]. Dostupné z: <https://www.sav.sk/journals/uploads/10190908Copik%20%20zalomena%20OK%20fin.pdf>

⁴³ Tamtéž.

6. Praktická část

6.1. Charakteristika okresu Klatovy

Klatovský okres řadíme mezi okresy příhraniční. Rozkládá se na ploše 1146 m². Na území okresu Klatovy se nachází tři správní obvody. Patří sem ORP Horažďovice, Klatovy a Sušice. Okres rovněž zahrnuje šest správních obvodů s pověřeným obecním úřadem: Horažďovice, Klatovy, Nýrsko, Plánice, Sušice a Kašperské Hory. V okrese Klatovy nalezneme 94 obcí.

V okrese Klatovy žilo k 31. 12. 2016 celkem 86 452 obyvatel. Z hlediska rozlohy zaujímá druhé místo v Plzeňském kraji.

Okres Klatovy patří mezi turisticky stále vyhledávanější. V čele stojí oblast Šumavy a podhůří a města Sušice a Klatovy.⁴⁴

6.1.1. Charakteristika správního obvodu ORP Sušice

Správní obvod Sušice nalezneme v jižní části Plzeňského kraje. Sousedními správními obvody jsou Horažďovice a Klatovy. Obvod zahrnuje na 30 obcí. Pět z nich, Hartmanice, Kašperské Hory, Rabí, Rejštejn a Sušice se pyšní statutem města. Obvod se rozkládá na ploše 78 064 ha a je tak třetím největším obvodem v kraji. Zaujímá 10, 2 % území regionu.

Počet obyvatel SO k 31. 12. 2016 činil 24 293 obyvatel, tj. 4,2 % z celkového počtu obyvatel Plzeňského kraje. Z hlediska hustoty obyvatel je tím nejméně zalidněným obvodem v kraji. V SO Sušice se zvyšuje podíl starých lidí v populaci. Během posledního desetiletí vzrostl index stáří o 29,5 na 147,7.⁴⁵

⁴⁴ *Charakteristika okresu Klatovy* [online]. [cit. 2018-10-11]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/>.

⁴⁵ *Charakteristika SO ORP Sušice* [online]. [cit. 2018-10-11]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/>.

Obrázek 2: SO ORP Sušice

Zdroj: ČSÚ. Dostupné z www.volby.cz.

6.2. Analýza expertních rozhovorů s klíčovými představiteli obcí

První dílčí cíl bakalářské práce je zaměřen na názory starostů devíti obcí v okrese Klatovy (Příloha 9.1.). Práce je soustředěna na správní obvod Sušice. Rozhovory byly provedeny v obcích Rabí, Dlouhá Ves, Velhartice, Kolinec, Čímice, Žihobce, Hrádek, Budětice a Nezdice na Šumavě. Jedná se o obce s počtem obyvatel do patnácti set. Všem představitelům, konkrétně sedmi mužům a dvěma ženám, bylo v rámci rozhovoru položeno devět otázek.

Úkolem bylo zjistit, co konkrétně starosty do politiky přivedlo a jaké priority si každý jednotlivý starosta ve své funkci stanovil. Zda šel kandidát do voleb s tím, že se bude ucházet o post starosty. Jestli starostové považují své stávající pravomoci za dostačující. Starostové byli rovněž tázáni, zda podporují zavedení přímé volby starostů v České republice a pokud ano, jaký dopad by zavedení přímé volby dle jejich názoru mělo. Dále bylo zjišťováno, jaký volební mechanismus z hlediska přímé volby starostů by byl nejučinnější. Starostové odpovídali na otázku ohledně omezení pravomocí rady ve prospěch starostů či úplného zrušení rady. Jako poslední, doplňková otázka byla zaměřena na téma přímá volba prezidenta v ČR. K užší analýze bylo následně vybráno šest otázek.

Osm z devíti starostů šlo do komunálních voleb 2018-2022 s tím, že budou usilovat o post starosty. Pouze starosta obce Čímice o výkonu funkce starosty neuvažoval, dle jeho slov „*chtěl pouze změnu.*“

Současné pravomoci se zdají být dostačující pouze třem starostům. Většina dotazovaných by uvítala jejich rozšíření a taktéž dle slov starostky obce Dlouhá Ves „*širší pravomoci v rozhodování na úseku místní samosprávy.*“

Na klíčovou otázku ohledně možnosti zavedení přímé volby starostů v České republice, odpovědělo šest z devíti respondentů, že nejsou příznivci možného zavedení přímé volby starostů. Mgr. Princ, starosta městyse Kolinec, je dokonce „*zásadním odpůrcem.*“

Starosta obce Hrádek, který zastává funkci starosty od roku 1990 až doposud, nemá na přímou volbu jednoznačný názor. Dle vyjádření Ing. Kutila „*by přímá volba mohla pomoci v tom, aby se nekonaly povolební intriky*“ či nenastala situace, kdy je voliči volený kandidát „*odsunut.*“

Starosta obce Velhartice, který je ve funkci nováčkem, s přímou volbou souhlasí za předpokladu, že *„by musela k tomu být vydána legislativa.“* Rovněž starosta obce Čímice, který mandát starosty vykonává poprvé, je zastáncem přímé volby. Ale naznačil jisté obavy.

Představitelka obce Nezdice na Šumavě se vyjádřila jednoznačně pro přímou volbu.

Hlava obce Budětice uvádí, že *„na malých obcích o funkci starosty není takový zájem.“* Přímá volba by tedy mohla zkomplikovat volby.

Rabský starosta konstatuje: *„doposud nikdo z příznivců přímé volby nenastínil, jakým modelem by takové volby probíhaly.“*

Z průzkumu je zřejmé, že starostové přímou volbu nepodporují. Důvody pro i proti přímé volbě jsou různorodé.

Na otázku, zda je možné odhadnout dopady, které by změna ve volbě starosty přinesla, kdyby nová legislativa začala platit, mají starostové rozličné názory. Mgr. Princ, který je obeznámen se slovenským modelem volby uvádí, že přímá volba mimo jiné *„vede k zadlužování obcí a zneužívání moci.“* Dále zastává názor, že přímá volba *„vede k populismu formou nesplnitelných slibů.“*

Starosta města Rabí spatřuje největší negativum ve skutečnosti, že *„zvolený starosta nemusí mít oporu ve zvoleném zastupitelstvu“* což dle jeho mínění přináší negativní rozdělení občanů mezi příznivce toho či onoho starosty.

Starostové dále odpovídali na otázku, jaký volební systém při přímé volbě starostů by byl nejučinnější. Ohledně mechanismu voleb při přímé volbě se starostové vyjádřili spíše neurčitě, respektive odpůrci přímé volby jsou ve většině pro zachování dosavadního volebního systému. Dle slov starosty Rabí by *„kandidátní listina měla uvedeny zastupitele vč. lídra, který je uchazečem o starostu a místostarostu. Výsledek voleb – nejuspěšnější strana bude mít garantován post starosty, který byl takto uveden na kandidátní listině.“* Zkušený politik, hrádecký starosta, považuje stávající volební systém za zbytečně složitý. Jeho vyjádření podpořila i nezdecká starostka. *„Zastupitelstvo obce by bylo tvořeno zvolenými kandidáty podle počtu získaných hlasů bez dalšího přepočtu dle koeficientů, bez ohledu na to, z jaké kandidátky dotýčný je. Starostou by byl kandidát s největším počtem získaných hlasů.“*

Všichni starostové, až na starosty obcí Budějovice a Velhartice, považují radu jako orgán obce za přínos. Konkrétně Václav Jarošík uvádí, že rada je „*velkou oporou starosty*.“

V obci Velhartice v minulých letech rada jako orgán obce fungovala, ale později byla zrušena. Starosta obce Budějovice by pravomoci rady ve prospěch starosty omezil.

6.3. Analýza voličských preferencí v kontextu reálného výkonu funkce starosty

Druhým dílčím cílem bakalářské práce bylo zhodnotit zájmy voličstva v komunálních volbách konaných ve dnech 5. 10. – 6. 10. 2018 v kontextu reálného výkonu funkce starostů (Příloha 9.2). Práce se snaží dále odpovědět na otázku, zda nově zvolený starosta kandidoval z prvního místa kandidátní listiny. Jsou tedy nově zvolení starostové současně lídry politických stran?

Z devíti zkoumaných obcí byl nově zvolený starosta lídrem strany celkem v sedmi obcích. V obci Čímice byl zastupitelstvem obce zvolen starosta Ing. Jeřábek, který kandidoval za SNK obce Čímice „Za změnu“ ze čtvrtého místa. Z průzkumu však dále vyplývá, že Ing. Jeřábek získal absolutně největší počet hlasů, a to 50 (Příloha 9.2. Obec Čímice).

Velmi zajímavou skutečností v obci Čímice je vysoká volební účast. K urně zde přišlo 89,76 % voličů! Tedy o 39,13 % více než je průměr okresu Klatovy.

Ing. Jarošík se v obci Velhartice ucházel o místo starosty ze třetí příčky kandidátní listiny (Příloha 9.2. Obec Velhartice). Václav Jarošík, který rovněž získal od voličů absolutně nejvyšší počet hlasů ze všech kandidátů, vykonává funkci starosty obce.

V obci Hrádek kandidoval Ing. Kutil z prvního místa. Starosta Kutil se však z hlediska absolutního počtu hlasů umístil na druhém místě (Příloha 9.2. Obec Hrádek). Kandidát s největším počtem získaných hlasů byl na druhém místě kandidátky a vykonává v obci funkci místostarosty.

Výše uvedeným průzkumem bylo zjištěno, že nově zvolený starosta byl v sedmi případech z devíti lídrem politické strany.

Analýzou voličských preferencí se podařilo rovněž prokázat, že v osmi případech z devíti získal nově zvolený starosta od voličů nejvíce preferenčních hlasů. Zájmy voličů se v 88 % shodují s reálným výkonem funkce starosty obce.

7. Závěr

Bakalářská práce se zabývá možným dopadem přímé volby starostů na územní samosprávu v České republice. Hlavním cílem bylo zjistit postoj starostů v devíti obcích v ORP Sušice k případnému zavedení přímé volby starostů. Práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou.

Teoretická část představuje územní samosprávu v České republice. Charakterizuje podrobně jednotlivé orgány obce, kam patří zastupitelstvo obce, starosta, rada obce, výbory, komise a obecní úřad. Druhá část zachycuje současný stav volby starosty obce a ve třetí části jsou představeny názory politologů.

Praktická část je orientována na okres Klatovy konkrétně ORP Sušice a analyzuje výsledky expertních rozhovorů s klíčovými představiteli devíti obcí v působnosti správního obvodu Klatovy. Tato část je završena diskusí k reálné šanci na přímou volbu starosty.

Díličními cíli, které mají vést k naplnění cíle hlavního, je posoudit postoj představitelů samosprávy k otázce přímé volby starostů a dále zhodnotit zájmy voličstva v kontextu reálného výkonu funkce starostů.

V rámci prvního díličního cíle bylo představitelům obcí položeno devět otázek. Pro účel rozboru bylo využito šest z nich.

Z odpovědí vyšlo najevo, že všichni kandidáti, kteří ve volbách usilovali o starostovský post, skutečně funkci starosty vykonávají.

Starostové nejsou spokojeni s rozsahem současných kompetencí. Dvě třetiny z nich by uvítali posílení stávajících pravomocí.

Na stěžejní otázku, zda jsou starostové příznivci zavedení přímé volby starostů v České republice, odpovědělo šest z devíti představitelů obce, že v současné době nesympatizují s přímou volbou. Ukázalo se, že starostové obcí nejsou příznivci zavedení přímé volby starostů v České republice.

Starostové byli zároveň požádáni, aby odhadli, jaké dopady na územní samosprávu by změna ve volbě starosty přinesla. Starostové odpovídali značně různorodě. Politici vyjádřili obavy z možného zadlužování obcí. Jako markantní vidí problém s obsazením funkce

starosty. Kandidáti velmi často mají zájem pracovat v dané obci jako členové zastupitelstva, ale o starostovský post nemají ve skutečnosti zájem. Jako nejčastěji zmiňovaným negativním dopadem byl jmenován rozpor mezi zastupiteli na straně jedné a nově zvoleným starostou na straně druhé.

Dotaz k volebnímu systému, který by při přímé volbě starostů byl nejučinnější, byl představiteli obcí zodpovězen spíše neurčitě. Dotazovaní se mimo jiné vyjádřili negativně k přepočítávání hlasů. Zajímavý názor představil velhartický starosta, který navrhl na kandidátní listině jasně označit kandidáty se zájmem či nezájmem o funkci starosty.

Představitelé obcí se nepřiklání k omezení pravomocí rady ve prospěch starosty. Pouze dva z devíti by omezili pravomoci.

Druhým důležitým cílem bakalářské práce bylo zhodnotit zájmy voličstva v uplynulých komunálních volbách v kontextu reálného výkonu funkce starostů. Z analýzy je patrné, že nově zvolený starosta byl v sedmi případech z devíti lídrem politické strany a rovněž se podařilo prokázat, že v osmi případech z devíti získal nově zvolený starosta od voličů nejvíce preferenčních hlasů. Z průzkumu vyplývá, že zájmy voličů jsou v 88 % totožné s reálným výkonem funkce starosty obce.

K expertním rozhovorům je nutné dodat, že se však nejedná o reprezentativní vzorek, neboť počet zkoumaných obcí byl poměrně malý. Zajímavá zjištění by mohl přinést podobný průzkum napříč jinými regiony republiky.

Po celkovém šetření je možné navrhnout zachování stávajícího způsobu volby starosty obce a nezavádění přímé volby. V malých obcích, na které je práce orientována, se přímá volba nezdá jako ideální řešení. Největší úskalí spočívá v problému s obsazením pozice starosty. Zvolení kandidáti mají zájem pracovat v zastupitelstvu, podílet se na rozhodování ve své obci, ale ve většině případů nechtějí vykonávat funkci starosty. Tato skutečnost by mohla snížit zájem občanů kandidovat v komunálních volbách. Jako druhým negativem se zdá možný rozpor mezi nově zvoleným starostou a zastupitelstvem v případě, že funkci starosty bude vykonávat kandidát z odlišného politického spektra, kterému se nedostává podpory ze strany zastupitelů.

Otázka přímé volby starosty zůstává tedy pro Českou republiku nadále otevřena a nelze říci, že by jedna z variant, ať už přímá volba starosty, nebo zachování současného legislativního nastavení, měla 100% podporu jak voličů, tak současných starostů obcí.

Je více než pravděpodobné, že diskuse o přímé volbě starostů budou pokračovat, zda s pozitivním či negativním výsledkem je otázkou.

8. Seznam použitých zdrojů

Knižní zdroje

BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2009. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-2908-4.

ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav a ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru: [specifika politického života v obcích ČR]*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. Politologie. ISBN 978-80-247-3061-5.

JÜPTNER, Petr a POLINEC, Martin. *Evropská lokální politika 2*. Vyd. 1. Praha: Institut politologických studií FSV UK, 2009. ISBN 978-80-254-3510-6.

JÜPTNER, Petr, POLINEC, Martin a ŠVEC, Kamil. *Evropská lokální politika*. Vyd. 1. Praha: Petr Jüptner ve spolupráci s Institutem politologických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, 2007. ISBN 978-80-254-1187-2.

KUČERA, Rudolf. *Filosofické kořeny politického rozhodování*. Vydání první. Ústí n. Labem: Filozofická fakulta Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí n. Labem, 2014. Acta Universitatis Purkynianae Facultatis philosophicae. ISBN 978-807-4147-760.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů*. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2789-9.

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. Ústava České republiky: ve znění pozdějších ústavních zákonů. V Academii vyd. 1. Praha: Academia, 2013. ISBN 978-80-200-2307-0.

Internetové zdroje

Analýza možností zavedení přímé volby starostů [online]. [cit. 2018-10-11]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/odk2/soubor/analyza-zavedeni-prime-volby-starostupdf.aspx>.

Charakteristika SO ORP Sušice: Český statistický úřad [online]. [cit. 2018-10-11]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu>.

Charakteristika okresu Klatovy: Český statistický úřad [online]. [cit. 2018-10-11]. Dostupné z: <https://www.czso.cz>.

JÜPTNER, Petr (2012). *Přímá volba starostů v evropské komparaci a české diskusi*. *Acta Politologica* 4, 3, 232-245. ISSN 1803–8220.

KOPŘIVA, Radek, ČOPÍK, Jan a ČMEJREK, Jaroslav. *Mechanismy rozhodování o investičních záměrech a rozpočtech obcí* [online]. [cit. 2018-11-09]. Dostupné z: <https://www.sav.sk/journals/uploads/10190908Copik%20%20zalomena%20OK%20fin.pdf>

SOKOL, Petr. *Jak se volí starosta* [online]. [cit. 2018-11-09]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/prima-volba-starosty>.

Územní přehledy o volební účasti: Volby do zastupitelstev obcí [online]. [cit. 2018-10-11]. Dostupné z: <https://www.volby.cz>.

Zákon č. 128/2000 Sb. *Zákony pro lidi.cz* [online]. [cit. 2018-07-29]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz>.

9. Příloha

9.1. Expertní rozhovory s představiteli obcí v ORP Sušice

Miroslav Kraucher, starosta města Rabí

1. Pane starosto, co Vás přivedlo do komunální politiky?

„Zájem o veřejné dění v obci, kde žiji a možnost měnit věci k lepšímu.“

2. Jaké priority jste si pro následující čtyři roky stanovil?

„Čerpání dotačních prostředků. Zjednodušení místní správy ve vztahu k občanům (výzvy k úhradě do každé schránky s výměrem poplatků za odpady, psy, platby za pitnou vodu, možnost platit přes účet a pomocí platební karty, informace formou SMS hlášení). Zefektivnění třídění odpadů a práce s povědomím o odpadovém hospodářství.“

3. Šel jste do voleb s tím, že budete usilovat o post starosty?

„Ano, s tím jsem do voleb šel.“

4. Uvítal byste posílení Vašich současných pravomocí?

„Současné pravomoci se mi zdají jako dostačující.“

5. V posledních několika letech se hovoří o zavedení přímé volby starostů v ČR. Jste příznivcem přímé volby?

„Nejsem příznivcem, jelikož zatím nikdo nenastínil, jakým modelem by takové volby probíhaly.“

6. Dovedete odhadnout dopady, které by tato změna přinesla, kdyby nová legislativa o přímé volbě starosty začala platit?

„Zatím nikdo z příznivců přímé volby starostů, vč. prezidenta nenastínil jaký by měl být model komunálních voleb při zavedení přímé volby starosty. Dovolím si tedy odhadnout, co by mohlo být, kdyby? Starosta nemusí mít oporu ve zvoleném zastupitelstvu. Občané se rozdělí na přívržence jednotlivých uchazečů o post. Dovedeme si představit důsledky, které to bude mít na vztahy mezi občany?“

7. Jaký volební systém při přímé volbě starostů by dle Vás byl nejúčinnější?

„Kandidátní listina by měla uvedeny zastupitele vč. lídra, který je uchazečem o starostu a místostarostu. Výsledek voleb – nejúspěšnější strana bude mít garantován post starosty, který byl takto uveden na kandidátní listině.“

8. Jste nakloněn omezení pravomocí rady ve prospěch starosty obce nebo případně jejího úplného odstranění ze soustavy orgánů obce?

„Současný stav, týkající se rady obce a práv je vyhovující. Je na zvážení obcí, jestli radu zřídít či ne.“

9. Jak hodnotíte zavedení přímé volby prezidenta?

„Jsem rád za přímou volbu prezidenta. Na rozdíl od přímé volby starosty. U prezidentských voleb jsme dříve byly rukojmí politického nastavení parlamentu, půtek mezi stranami a frakcemi. Tito lidé jsou běžnému člověku zcela vzdáleni a takřka o nich nic nevíme, na rozdíl od volby zastupitelstva obce a nepřímé volby starosty. Rozdělení obyvatel jako v posledních dvou prezidentských volbách je nedobré, s tím nesouhlasím, ale respektuji.“

Mgr. Pavel Princ, starosta městyse Kolinec

1. Pane starosto, co Vás přivedlo do komunální politiky?

„Rok 1989, zájem o veřejné dění, chuť něco změnit.“

2. Jaké priority jste si pro následující čtyři roky stanovil?

„Vybudování průtahu obcí, dokončení kanalizace v Kolinci a vybudování / nebo alespoň příprava / ČOV, pokračování v připravených investičních a dotačních akcích.“

3. Šel jste do voleb s tím, že budete usilovat o post starosty?

„Ano.“

4. Uvítal byste posílení Vašich současných pravomocí?

„Ne.“

5. V posledních několika letech se hovoří o zavedení přímé volby starostů v ČR. Jste příznivcem přímé volby?

„Zásadním odpůrcem.“

6. Dovedete odhadnout dopady, které by tato změna přinesla, kdyby nová legislativa o přímé volbě starosty začala platit?

„Důvěrně znám slovenský model přímé volby, který vede k zadlužování obcí, zneužívání moci atd. Do politiky přivedl lidi, kteří řeší své osobní problémy, majetkové poměry atd. prostřednictvím toho, že jsou starostou. Zneužívají vliv a pozici pro svůj prospěch. Selhává veřejná kontrola. Přímá volba vede k populismu formou nesplnitelných slibů. Starostou se stává ten, kdo má prostředky na masivní kampaň.“

7. Jaký volební systém při přímé volbě starostů by dle Vás byl nejúčinnější?

„Nezavádět přímou volbu. Ponechat současný stav v rámci zastupitelské demokracie.“

8. Jste nakloněn omezení pravomocí rady ve prospěch starosty obce nebo případně jejího úplného odstranění ze soustavy orgánů obce?

„Ne. Rada má své opodstatnění. Pravomoci rady a její kolektivní rozhodování je zárukou demokratického rozhodování.“

9. Jak hodnotíte zavedení přímé volby prezidenta?

„Jako velice negativní jev, který v současném našem politickém systému nemá opodstatnění a místo. Jde o „kočkopsa“, který v zastupitelské demokracii nemá místo. Bud' demokracie přímá nebo zastupitelská. Tuto volbu chápu jako jakousi úlitbu občanům, aby „měli pocit“, že rozhodují a jejich hlas je slyšet. Mnozí občané totiž vůbec nechápu základní principy zastupitelské demokracie a mají pocit, že když nevládne zrovna ten, komu dali hlas, tak jde o podvod. Důkazem je současné rozdělení národa.“

Mgr. Josef Jeřábek, starosta obce Čímice

1. Pane starosto, co Vás přivedlo do komunální politiky?

„Do komunální politiky mne přivedla potřeba změny politiky obce. Několik místních občanů mne požádalo, zda bych s nimi nešel do voleb, že by chtěli změnu. Dvě volební období jsem již v minulosti zastupitelem byl, ale mé priority se neshodovaly s prioritami bývalého vedení obce. Proto jsem již s nimi nekandidoval.“

2. Jaké priority jste si pro následující čtyři roky stanovil?

„Především: otevřenost jednání, větší zapojenost občanů na chodu obce, transparentnost jednání a dodržování podle mého soudu hesla, které se mi velice líbí: Občané obce zde nejsou pro obec, ale obec je zde pro své občany. Tzn. když nemohu pomoci, hledám způsob, jak pomoci, ale rozhodně neublížím.“

3. Šel jste do voleb s tím, že budete usilovat o post starosty?

„Nešel, ani mne to nenapadlo, chtěl jsem pouze změnu.“

4. Uvítal byste posílení Vašich současných pravomocí?

„Pravomoci mám podle mého soudu dostatečné, musím je však znát. Důležitá je podpora zastupitelstva a komunikace s ním. Pokud se někdo vymlouvá, že nemá pravomoci, nezná zákon o obcích. Vše se dá ale zlepšovat.“

5. V posledních několika letech se hovoří o zavedení přímé volby starostů v ČR. Jste příznivcem přímé volby?

„Ano, nejsem proti, ale.....“

6. Dovedete odhadnout dopady, které by tato změna přinesla, kdyby nová legislativa o přímé volbě starosty začala platit?

„Starosta by měl mandát od občanů. Problém by byl, pokud by si jej nevážil, s jeho odvolatelností. Musí se stanovit přesná a určitá legislativa, jinak by mohlo dojít k velkým problémům s dalekosáhlými následky, které by byly těžko napravitelné.“

7. Jaký volební systém při přímé volbě starostů by dle Vás byl nejučinnější?

„Tak to opravdu nevím, nejsem legislativec.“

8. Jste nakloněn omezení pravomocí rady ve prospěch starosty obce nebo případně jejího úplného odstranění ze soustavy orgánů obce?

„Rada je řešení, které se ukázalo jako přínos a určitá regulace rozhodnutí, které provádí přímo starosta. Nevidím důvod omezení pravomocí rady. Je to však pouze můj názor.“

9. Jak hodnotíte zavedení přímé volby prezidenta?

„Velmi dobrá věc, která se nelíbí mnoha politikům, ale já s ní souhlasím.“

Ing. Pavel Chalupka, starosta obce Žihobce

1. Pane starosto, co Vás přivedlo do komunální politiky?

„Vrátit obci, v které jsem vyrůstal něco, aby mohla dál žít.“

2. Jaké priority jste si pro následující čtyři roky stanovil?

„Udržet a zlepšovat život pro občany obce, zabrzdit snižování počtu občanů obce, udržet školu a školku.“

3. Šel jste do voleb s tím, že budete usilovat o post starosty?

„V podstatě ano, ale ne za každou cenu.“

4. Uvítal byste posílení Vašich současných pravomocí?

„Ano, ale musela by k tomu být vydaná legislativa.“

5. V posledních několika letech se hovoří o zavedení přímé volby starostů v ČR. Jste příznivcem přímé volby?

„Při změně legislativy ano. Pokud by nedošlo k podstatné změně legislativy, tak ne.“

6. Dovedete odhadnout dopady, které by tato změna přinesla, kdyby nová legislativa o přímé volbě starosty začala platit?

„Musel by se hlavně ujasnit vztah starosta versus zastupitelstvo.“

7. Jaký volební systém při přímé volbě starostů by dle Vás byl nejúčinnější?

„Jednokolový, nejvyšší vítězí.“

8. Jste nakloněn omezení pravomocí rady ve prospěch starosty obce nebo případně jejího úplného odstranění ze soustavy orgánů obce?

„Rada obce po poslední novelizaci zákona o obcích se stala až na výjimky pouze poradním orgánem obce. Samozřejmě, že zastupitelstvo může delegovat své pravomoci na radu obce, ale pokud tak neučiní je dle mého názoru tento orgán zbytečný. Z vlastní zkušenosti z naší obce jsme tento orgán zrušili, tím že jsme snížili počet zastupitelů.“

9. Jak hodnotíte zavedení přímé volby prezidenta?

„To je přesně ten případ, který by se neměl stát. Přímá volba bez změny legislativy. Přímou volbou, dle mého názoru, dostává vítěz daleko silnější postavení než nepřímou. A pokud tedy nedojde ke změně legislativy dochází k tomu, že se může zvolený pohybovat na hraně, popř. za hranou zákona.“

Ing. Josef Kutil, starosta obce Hrádek

1. Pane starosto, co Vás přivedlo do komunální politiky?

„Situace. V roce 1989 jsem se angažoval v Občanském fóru a v prvních svobodných volbách v roce 1990 jsem byl zvolen do zastupitelstva obce. Starostu jsem dělat nechtěl. Ale nechtěl ho dělat nikdo z nově zvolených zastupitelů, a tak jsem se nakonec nechal přesvědčit a funkci přijal.“

2. Jaké priority jste si pro následující čtyři roky stanovil?

„Výstavba nového vodojemu pro Hrádek a posílení vodních zdrojů, rekonstrukce základní školy v Hrádku včetně víceúčelového hřiště, revitalizace Mlýnského rybníka a přilehlého parku Blud, pokračování v budování chodníků a lokalit pro výstavbu RD, příprava výstavby cyklostezky do Sušice, bezpečnost, vybavení hasičských zásahových jednotek potřebnou a účinnou technikou, ochrana životního prostředí, podpora kultury, turistického ruchu, vzájemné spolupráce a rozvoj celého regionu.“

3. Šel jste do voleb s tím, že budete usilovat o post starosty?

„V roce 1990 ne. V loňských volbách ano.“

4. Uvítal byste posílení Vašich současných pravomocí?

„V jisté míře ano.“

5. V posledních několika letech se hovoří o zavedení přímé volby starostů v ČR. Jste příznivcem přímé volby?

„Je to složitá otázka. Nemám v této věci jednoznačný názor. Záleželo by, jak by byl celý model fungování obce nastaven. Každopádně by ale přímá volba pomohla v tom, aby se nekonaly povolební intriky, kde je pak voliči volený kandidát odsunut a zastupitelstvo zvolí starostou někoho, koho voliči nechtěli. Jak se to v některých obcích stalo.“

6. Dovedete odhadnout dopady, které by tato změna přinesla, kdyby nová legislativa o přímé volbě starosty začala platit?

„Zvolený starosta by skutečně odpovídal vůli většiny voličů. Ale jsou i rizika. Přímá volba by mohla rozehrát předvolební boj, který by mohl obec na dlouho rozštěpit (i když to se stává už i v současném volebním systému), a asi by to vedlo k většímu populismu některých kandidátů. Otázkou je také, jaká by byla spolupráce starosty se zastupitelstvem, pokud by v zastupitelstvu byla většina „starostovy“ opozice.“

7. Jaký volební systém při přímé volbě starostů by dle Vás byl nejúčinnější?

„Nejsem odborník na volební systémy. Důležité by bylo, aby kandidát byl zvolen podle skutečného počtu hlasů, které získal. A rozhodně ne žádné složité přepočítávání, jako je to nyní v komunálních volbách, kdy počet získaných mandátů vůbec neodpovídá skutečnému počtu hlasů, které volební strana získala.“

8. Jste nakloněn omezení pravomocí rady ve prospěch starosty obce nebo případně jejího úplného odstranění ze soustavy orgánů obce?

„Ne, rada je z mého pohledu velmi důležitým orgánem obce.“

9. Jak hodnotíte zavedení přímé volby prezidenta?

„Negativně. Jak jsme to ostatně viděli v posledních volbách, kde slušní kandidáti utřeli pusou. Volby jsou dnes odvislé od množství peněz kandidáta, které může dát do volební kampaně. Což není dobré pro výběr nejschopnějšího kandidáta. Navíc vítězství v posledních prezidentských volbách bylo víceméně dosaženo díky pomluvám a aktivitě proruských trollů, jejichž dezinformace a tisíce rozesílaných fake news rozhodly. Dav se nechá snadno ovlivnit, což platilo v dějinách vždy.“

Ing. Ivana Vítovcová, starostka obce Dlouhá Ves

1. Paní starostko, co Vás přivedlo do komunální politiky?

„Zájem o aktivní účast na dění v obci.“

2. Jaké priority jste si pro následující čtyři roky stanovila?

„V obci se realizuje velká investiční stavba (výstavba ČOV a kanalizace) – prioritou je dokončení této stavebně i finančně rozsáhlé akce, dokončení dalšího většího projektu s přeshraničními dopady (Dřevařství na Šumavě a v Bavorském lese) + podpora dalšího rozvoje obce a zkvalitnění občanského života.“

3. Šla jste do voleb s tím, že budete usilovat o post starosty?

„V prvním volebním období ne, v tomto, druhém volebním období již ano.“

4. Uvítala byste posílení Vašich současných pravomocí?

„Neřekla bych přímo posílení pravomocí, uvítala bych širší pravomoci v rozhodování na úseku místní samosprávy.“

5. V posledních několika letech se hovoří o zavedení přímé volby starostů v ČR. Jste příznivcem přímé volby?

„Nejsem příznivcem přímé volby starosty.“

6. Dovedete odhadnout dopady, které by tato změna přinesla, kdyby nová legislativa o přímé volbě starosty začala platit?

„Kandidáti, kteří by byli zvoleni a nešli do voleb s ambicí být starostou „nepřijmou tento post“, to může vnést chaos mezi voliče, kteří mnohdy nechápou to, že ne všichni kandidáti chtějí starostu dělat. Může to u voličů evokovat pohrdání s jejich hlasy a neúčast v dalších volbách. Důvodů je ale mnohem více, výše uvedený je z mého pohledu nejdůležitější.“

7. Jaký volební systém při přímé volbě starostů by dle Vás byl nejúčinnější?

„Většinový volební systém.“

8. Jste nakloněna omezení pravomocí rady ve prospěch starosty obce nebo případně jejího úplného odstranění ze soustavy orgánů obce?

„Dokážu si představit, že by rada obce byla odstraněna ve prospěch rozdělení pravomocí mezi zastupitelstvo obce a starostu. Nedokážu si představit, že by se celé zastupitelstvo obce potom muselo scházet mnohem častěji. V tomto případě by byl v některých obcích možná problém s kandidáty na zastupitele.“

9. Jak hodnotíte zavedení přímé volby prezidenta?

„Dle mého názoru není vhodná a její zavedení byla chyba.“

Ing. Václav Jarošík, starosta obce Velhartice

1. Pane starosto, co Vás přivedlo do komunální politiky?

„Snaha o pomoc stávajícím zastupitelům a občanům.“

2. Jaké priority jste si pro následující čtyři roky stanovil?

„Rekonstrukce hasičské zbrojnice ve Velharticích a kulturního zařízení v Chotěšově.“

3. Šel jste do voleb s tím, že budete usilovat o post starosty?

„Ano.“

4. Uvítal byste posílení Vašich současných pravomocí?

„Ano.“

5. V posledních několika letech se hovoří o zavedení přímé volby starostů v ČR. Jste příznivcem přímé volby?

„Ne.“

6. Dovedete odhadnout dopady, které by tato změna přinesla, kdyby nová legislativa o přímé volbě starosty začala platit?

„Nedokážu odhadnout. Myslím si ale, že v mnoha menších obcích je velice těžké přesvědčit kandidáty, aby vykonávali jakýkoliv post ve vedení obce (ať starostu, místostarostu, radní, či předsedy výborů). Většina kandidátů do zastupitelstva chce být pouze „řadovým zastupitelem“ a nechtějí nést břímě byrokracie. Proto je princip přímé volby starosty v takových obcích zcela absurdní a situaci nemění.“

7. Jaký volební systém při přímé volbě starostů by dle Vás byl nejúčinnější?

„Kandidáti na hlasovacích lístcích by museli být nějakým způsobem označeni, že jsou zároveň i kandidáty na starostu obce. Osobně si myslím, že na menších obcích se stejně bude jednat o frašku s jedním kandidátem, což bude směšné a pro kandidáta potupné.“

8. Jste nakloněn omezení pravomocí rady ve prospěch starosty obce nebo případně jejího úplného odstranění ze soustavy orgánů obce?

„Ne – máme funkční a fungující radu a je velkou oporou starosty.“

9. Jak hodnotíte zavedení přímé volby prezidenta?

„Zde tuto přímou volbu hodnotím kladně. Jedná se o jeden post s několika zájemci, z nichž lze vybírat. Jak jsem zmínil výše, u starostů menších obcí toto bude problém, neboť bude často jen jeden kandidát.“

Bohumil Kudera, starosta obce Budětice

1. Pane starosto, co Vás přivedlo do komunální politiky?

„V zastupitelstvu jsem již třetí období. Nyní do toho nikdo neměl chuť, tak to zbylo na mě.“

2. Jaké priority jste si pro následující čtyři roky stanovil?

„Stavba kanalizace a čistírny odpadních vod, posílení signálu GSM v obci, provozování vodovodu a čistíren v obcích, revitalizace návsi v obcích, obnova komunální techniky na údržbu obce, zřízení obecního pracovníka.....“

3. Šel jste do voleb s tím, že budete usilovat o post starosty?

„Šel jsem do toho, že budu dělat starostu. Jiný kandidát nebyl.“

4. Uvítal byste posílení Vašich současných pravomocí?

„Ano.“

5. V posledních několika letech se hovoří o zavedení přímé volby starostů v ČR. Jste příznivcem přímé volby?

„Myslím si, že starosta by se měl volit ze zastupitelstva.“

6. Dovedete odhadnout dopady, které by tato změna přinesla, kdyby nová legislativa o přímé volbě starosty začala platit?

„Myslím si, že na malých obcích o funkci starosty není takový zájem. Jenom by to volby zkomplikovalo.“

7. Jaký volební systém při přímé volbě starostů by dle Vás byl nejúčinnější?

„Dosavadní.“

8. Jste nakloněn omezení pravomocí rady ve prospěch starosty obce nebo případně jejího úplného odstranění ze soustavy orgánů obce?

„Jsem pro omezení.“

9. Jak hodnotíte zavedení přímé volby prezidenta?

„Myslím si, že je to správné.“

Marie Mráčková, starostka obce Nezdice na Šumavě

1. Paní starostko, co Vás přivedlo do komunální politiky?

„Zpočátku, kdy jsem o komunální politice toho moc nevěděla, bylo prvním impulzem to, že mě tehdy před komunálními volbami při sestavování kandidátky oslovil stávající starosta. To byl první krok do komunální politiky. Od té doby jsem byla členkou ZO a postupem času jsem byla zvolena starostkou. Vždycky jsem se zajímala o dění v obci, a proto jsem ráda, že se na něm můžu aktivně podílet a přispět k jeho rozvoji, i když práce starosty je čím dále náročnější.“

2. Jaké priority jste si pro následující čtyři roky stanovila?

„Prioritou na malých obcích, alespoň u nás, je to, aby fungovaly základní služby pro obyvatele (prodejna, pošta, lékař), byl zajištěn dostatek kvalitní pitné vody a v dobrém stavu byly místní komunikace. Jelikož v naší obci není školka ani škola, aby pro děti bylo zajištěno odpovídající autobusové spojení na dojíždění do škol. Každoročně tak činíme, tedy i v tomto volebním období budeme pokračovat v postupné výměně starého vodovodního potrubí, v čištění pramenních a jímacích studní, opravě vodojemů. Následovat bude oprava povrchu místních komunikací, dotčených výměnou vodovodního potrubí. Plánovanou velkou akcí je přestavba bývalé školy na podporované bydlení pro seniory. Tato akce, pokud získáme dotaci a bude realizována, by byla pro obecní rozpočet finančně velice náročná. Nadále budeme podporovat místní spolky, zejména dobrovolné hasiče; organizovat kulturní akce, výlety, tvořivá odpoledne, provozovat během prázdnin místní muzeum a infocentrum a celkově zajišťovat kulturní vyžití pro děti i dospělé. Samozřejmostí je péče o obecní majetek.“

3. Šla jste do voleb s tím, že budete usilovat o post starosty?

„Ano.“

4. Uvítala byste posílení Vašich současných pravomocí?

„Myslím, že ano.“

5. V posledních několika letech se hovoří o zavedení přímé volby starostů v ČR. Jste příznivcem přímé volby?

„Ano.“

6. Dovedete odhadnout dopady, které by tato změna přinesla, kdyby nová legislativa o přímé volbě starosty začala platit?

„Představuji si, že by starostu dělal zastupitel, který v komunálních volbách obdrží největší počet hlasů. Na menších obcích by zřejmě nebyl problém s fungováním zastupitelstva, v tom smyslu, že by se zastupitelé dokázali shodnout na tom, co je pro obec nejlepší. Zde ani tak nejde o politickou příslušnost zastupitelů, tady je většina nezávislých kandidátů, a tudíž nejde o boj mezi politickými stranami. Komplikovanější situace by zřejmě byla ve městech.“

7. Jaký volební systém při přímé volbě starostů by dle Vás byl nejúčinnější?

„Aby zastupitelstvo obce bylo tvořeno zvolenými kandidáty podle počtu získaných hlasů bez dalšího přepočtu dle koeficientů, bez ohledu na to, z jaké kandidátky dotyčný je. Starostou by byl kandidát s největším počtem získaných hlasů.“

8. Jste nakloněna omezení pravomocí rady ve prospěch starosty obce nebo případně jejího úplného odstranění ze soustavy orgánů obce?

„S fungováním rady nemám zkušenosti, máme pouze ZO, radu nemáme.“

9. Jak hodnotíte zavedení přímé volby prezidenta?

„Velmi pozitivně.“

9.2. Přehled výsledků hlasování do zastupitelstev obcí 5. - 6. 10. 2018

Obec: Rabí

Všechny kandidátní listiny									
Kandidátní listina		Kandidát			Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí zvolení
číslo	název	poř. číslo	příjmení, jméno, tituly	věk			abs.	v %	
1	SNK - ALTERNATIVA 2018	1	Leopold Milan	60	NK	BEZPP	89	19,34	1
1	SNK - ALTERNATIVA 2018	3	Barborka Bohuslav	52	NK	BEZPP	77	16,73	2
3	SNK - Dobré místo pro život	1	Kraucher Miroslav	35	NK	BEZPP	209	14,17	1
3	SNK - Dobré místo pro život	2	Janečková Radka	44	NK	BEZPP	162	10,99	2
3	SNK - Dobré místo pro život	3	Balcar Petr	53	NK	BEZPP	164	11,12	3
3	SNK - Dobré místo pro život	4	Jamrichová Marie	59	NK	BEZPP	175	11,87	4
3	SNK - Dobré místo pro život	5	Koutníková Irena	56	NK	BEZPP	152	10,31	5
3	SNK - Dobré místo pro život	6	Strolený Jan	20	NK	BEZPP	148	10,04	6
4	ZA SPOKOJENOST A KVALITU ŽIVOT	1	Löffelmann Ludvík	58	NK	ANO	77	24,44	1

Zdroj: Český statistický úřad. Dostupné z www.volby.cz.

Obec: Kolinec

Všechny kandidátní listiny									
Kandidátní listina		Kandidát			Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí zvolení
číslo	název	poř. číslo	příjmení, jméno, tituly	věk			abs.	v %	
1	STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ	1	Princ Pavel Mgr.	50	STAN	BEZPP	406	7,86	1
1	STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ	3	Boublík Jiří Bc.	39	STAN	BEZPP	387	7,49	2
1	STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ	2	Chroust Jiří	44	STAN	BEZPP	383	7,41	3
1	STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ	4	Škarda Čestmír	35	STAN	BEZPP	373	7,22	4
1	STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ	5	Ponocná Vladimíra Ing.	60	STAN	BEZPP	357	6,91	5
1	STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ	6	Petrželka Václav	48	STAN	BEZPP	321	6,21	6
1	STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ	7	Kohout František Bc.	40	STAN	BEZPP	346	6,69	7
1	STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ	8	Skalický Václav Ing.	67	STAN	BEZPP	308	5,96	8
1	STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ	9	Kotalová Hana	49	STAN	BEZPP	376	7,27	9
1	STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ	10	Vojtíšek Radek Ing.	37	STAN	BEZPP	299	5,78	10
1	STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ	11	Lajpold Pavel DiS.	40	STAN	BEZPP	338	6,54	11
1	STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ	12	Onder Miroslav	61	STAN	BEZPP	272	5,26	12
1	STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ	13	Šíma Milan	57	STAN	BEZPP	337	6,52	13
1	STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ	14	Pech Marek	43	STAN	BEZPP	356	6,89	14

2	Komunistická str.Čech a Moravy	1	Krýsl Pavel	54	KSČM	BEZPP	196	46,11	1
---	--------------------------------------	---	-------------	----	------	-------	-----	-------	---

Zdroj: Český statistický úřad. Dostupné z www.volby.cz.

Obec: Čímice

Všechny kandidátní listiny									
Kandidátní listina		Kandidát			Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí zvolení
číslo	název	poř. číslo	příjmení, jméno, tituly	věk			abs.	v %	
1	SNK Čímice(SNKČ)	3	Vích Milan	54	NK	BEZPP	45	19,06	1
1	SNK Čímice(SNKČ)	4	Zdeněk Václav	62	NK	BEZPP	45	19,06	2
2	Sdružení nezávislých kandidátů	1	Marinčin Ján	47	NK	BEZPP	47	23,26	1
2	Sdružení nezávislých kandidátů	2	Horejšová Yvetta Mgr.	55	NK	BEZPP	32	15,84	2
3	SNK obce Čímice „Za změnu“	4	Jeřábek Josef Mgr.	55	NK	BEZPP	50	14,57	1
3	SNK obce Čímice „Za změnu“	5	Štibitzová Olga	53	NK	BEZPP	46	13,41	2
3	SNK obce Čímice „Za změnu“	3	Heřmanová Miloslava	61	NK	BEZPP	45	13,11	3

Zdroj: Český statistický úřad. Dostupné z www.volby.cz.

Obec: Žihobce

Všechny kandidátní listiny									
Kandidátní listina		Kandidát			Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí zvolení
číslo	název	poř. číslo	příjmení, jméno, tituly	věk			abs.	v %	
1	SNK BÍLENICE	1	Jiřík Jaroslav	37	NK	BEZPP	107	26,81	1
2	ŽIHOBCE II	4	Baumruk Karel Ing.	70	STAN	STAN	96	18,60	1
2	ŽIHOBCE II	1	Chalupka Josef	50	NK	BEZPP	91	17,63	2
3	Sdruž.nezáv.kand.-Rozsedly	5	Prokopová Jana	45	NK	BEZPP	77	14,18	1
3	Sdruž.nezáv.kand.-Rozsedly	9	Hess Luboš	55	NK	BEZPP	72	13,25	2
4	SNK Žihobce	1	Chalupka Pavel Ing.	49	NK	BEZPP	208	15,56	1
4	SNK Žihobce	2	Danda Václav	42	NK	BEZPP	195	14,59	2
4	SNK Žihobce	3	Fuks Jiří Ing.	48	NK	BEZPP	130	9,73	3
4	SNK Žihobce	4	Šroub Roman Ing.	39	NK	BEZPP	129	9,65	4
4	SNK Žihobce	5	Matějovic Václav	38	NK	BEZPP	88	6,58	5
4	SNK Žihobce	6	Šatrová Anna	54	NK	BEZPP	132	9,88	6

Zdroj: Český statistický úřad. Dostupné z www.volby.cz.

Obec: Hrádek

Všechny kandidátní listiny										
Kandidátní listina		Kandidát			Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy	Pořadí zvolení		
číslo	název	poř. číslo	příjmení, jméno, tituly	věk			abs.	v %		
1	SNK - Nezávislí občané	1	Blažek Zdeněk Mgr.	56	NK	BEZPP	231	10,47	1	
1	SNK - Nezávislí občané	7	Pavlíček Jan Ing.	43	NK	BEZPP	211	9,56	2	
1	SNK - Nezávislí občané	3	Řezanková Danuše	51	NK	BEZPP	208	9,43	3	
1	SNK - Nezávislí občané	2	Pena Jiří	53	NK	BEZPP	190	8,61	4	
2	SNK HRÁDECKO	2	Vozka František	51	NK	BEZPP	384	10,21	1	
2	SNK HRÁDECKO	1	Kutil Josef Ing.	60	NK	BEZPP	363	9,65	2	
2	SNK HRÁDECKO	14	Roučka Martin Mgr.	44	NK	BEZPP	330	8,77	3	
2	SNK HRÁDECKO	10	Václ Pavel	58	NK	BEZPP	299	7,95	4	
2	SNK HRÁDECKO	5	Klečková Ivana Mgr.	51	NK	BEZPP	286	7,60	5	
2	SNK HRÁDECKO	3	Valdman František	44	NK	BEZPP	231	6,14	6	
2	SNK HRÁDECKO	4	Klíma Michal Ing.	44	NK	BEZPP	248	6,59	7	
3	SNK - Dobrá volba	2	Pavelec Jaroslav Mgr.	46	NK	BEZPP	240	13,89	1	
3	SNK - Dobrá volba	1	Vrba Stanislav Mgr.	60	NK	BEZPP	220	12,73	2	
3	SNK - Dobrá volba	10	Melka Radek MVDr.	27	NK	BEZPP	164	9,49	3	
4	SNK HRÁDECKO II	2	Míka Pavel Bc.	35	NK	BEZPP	100	10,22	1	

Zdroj: Český statistický úřad. Dostupné z www.volby.cz.

Obec: Dlouhá Ves

Všechny kandidační listiny									
Kandidační listina		Kandidát			Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí zvolení
číslo	název	poř. číslo	příjmení, jméno, tituly	věk			abs.	v %	
1	SNK obce Dlouhá Ves	1	Vítovcová Ivana	45	NK	BEZPP	214	13,14	1
1	SNK obce Dlouhá Ves	2	Zdeněk Václav	57	NK	BEZPP	180	11,05	2
1	SNK obce Dlouhá Ves	3	Gregor Ladislav	54	NK	BEZPP	178	10,93	3
1	SNK obce Dlouhá Ves	4	Rovňan Dušan	48	NK	BEZPP	181	11,11	4
1	SNK obce Dlouhá Ves	5	Koželuhová Ludmila	40	NK	BEZPP	172	10,56	5
1	SNK obce Dlouhá Ves	6	Hasenöhrl Jaroslav	34	NK	BEZPP	182	11,17	6
1	SNK obce Dlouhá Ves	7	Bulan Luboš	39	NK	BEZPP	175	10,74	7
1	SNK obce Dlouhá Ves	8	Čech Jiří	44	NK	BEZPP	174	10,68	8
1	SNK obce Dlouhá Ves	9	Hanzl Radek	39	NK	BEZPP	172	10,56	9

Zdroj: Český statistický úřad. Dostupné z www.volby.cz.

Obec: Velhartice

Všechny kandidátní listiny										
Kandidátní listina		Kandidát			Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí zvolení	
číslo	název	poř. číslo	příjmení, jméno, tituly	věk			abs.	v %		
1	Sdružení sportovců Velhartice	2	Volák Jan Ing.	56	NK	BEZPP	149	11,51	1	
1	Sdružení sportovců Velhartice	5	Ruda Pavel	40	NK	BEZPP	120	9,27	2	
1	Sdružení sportovců Velhartice	1	Kučera František	64	NK	BEZPP	115	8,88	3	
1	Sdružení sportovců Velhartice	4	Kopačka Michal	41	NK	BEZPP	115	8,88	4	
2	Křesť.demokr.unie-Čs.str.lid.	4	Valdman František	52	KDU-ČSL	BEZPP	178	10,18	1	
2	Křesť.demokr.unie-Čs.str.lid.	2	Novotná Bohdana Ing.	47	KDU-ČSL	BEZPP	164	9,38	2	
2	Křesť.demokr.unie-Čs.str.lid.	3	Löffelmann Jan Ing.	58	KDU-ČSL	BEZPP	157	8,98	3	
2	Křesť.demokr.unie-Čs.str.lid.	5	Breu Jaroslav	37	KDU-ČSL	BEZPP	154	8,81	4	
2	Křesť.demokr.unie-Čs.str.lid.	15	Volf Václav MUDr.	52	KDU-ČSL	BEZPP	151	8,63	5	
3	SPOLEČNĚ PRO VELHARTICKO	3	Jarošík Václav Ing.	40	NK	BEZPP	200	12,77	1	
3	SPOLEČNĚ PRO VELHARTICKO	2	Jonáš Josef Ing.	58	NK	BEZPP	161	10,28	2	
3	SPOLEČNĚ PRO VELHARTICKO	1	Prosr Pavel Ing.	65	STAN	BEZPP	145	9,25	3	
3	SPOLEČNĚ PRO VELHARTICKO	4	Jarošík Jiří Ing.	51	NK	BEZPP	145	9,25	4	
4	SNK Vše pro celou obec	4	Musiolová Marie Mgr.	71	NK	BEZPP	111	14,56	1	
4	SNK Vše pro celou obec	15	Jarošíková Helena DiS.	40	NK	BEZPP	83	10,89	2	

Zdroj: Český statistický úřad. Dostupné z www.volby.cz

Obec: Budějice

Všechny kandidátní listiny									
Kandidátní listina		Kandidát			Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí zvolení
číslo	název	poř. číslo	příjmení, jméno, tituly	věk			abs.	v %	
1	SNK BUDĚTICE 1	1	Kudera Bohumil	50	NK	BEZPP	128	38,43	1
1	SNK BUDĚTICE 1	2	Mikuláš Jiří	47	NK	BEZPP	70	21,02	2
2	SNK BUDĚTICE 2	1	Huda Pavel Bc.	31	NK	BEZPP	72	26,37	1
3	Pro Budějice, SNK	2	Frančík Zdeněk	38	NK	BEZPP	90	31,14	1
3	Pro Budějice, SNK	1	Chmelík Zbyněk Ing.	43	NK	BEZPP	74	25,60	2

Zdroj: Český statistický úřad. Dostupné z www.volby.cz.

Obec: Nezdice na Šumavě

Všechny kandidátní listiny									
Kandidátní listina		Kandidát			Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí zvolení
číslo	název	poř. číslo	příjmení, jméno, tituly	věk			abs.	v %	
1	SNK Šumava	1	Mráčková Marie	57	NK	BEZPP	110	16,59	1
1	SNK Šumava	2	Dvořáková Zdeňka	61	NK	BEZPP	94	14,17	2
1	SNK Šumava	4	Polata Ladislav JUDr.	76	NK	BEZPP	91	13,72	3
1	SNK Šumava	3	Hoffmann Zdeněk Bc.	47	NK	BEZPP	89	13,42	4
2	NEZÁVISLÍ	4	Uhlíková Hana	62	NK	BEZPP	103	15,91	1
2	NEZÁVISLÍ	2	Vaněk Karel	48	NK	BEZPP	97	14,99	2
2	NEZÁVISLÍ	1	Wudy Jana Ing.	53	NK	BEZPP	86	13,29	3

Zdroj: Český statistický úřad. Dostupné z www.volby.cz.